

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning i anledning af en den 23. marts 1962 i Helsingfors undertegnet samarbejds-overenskomst mellem Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige.

(Forslaget til folketingsbeslutning findes i tillæg A. sp. 1749, fremsættelsen i tidenden sp. 4524).

Sagen sattes til forhandling.

Per Hækkerup: Det er med glæde, at jeg på mit partis vegne kan give fuld tilslutning til det fremsatte forslag om en samarbejdsaftale mellem de fem nordiske lande. Glæden udspringer af den levende interesse, vi i mit parti har for det nordiske samarbejde, en interesse, som vi ved at vi deler med mange andre i Danmark og også i de øvrige nordiske lande.

Måske netop fordi vi har en sådan levende interesse for det nordiske samarbejde, har vi gennem årene så meget desto mere følt skuffelsen over de dramatiske nederlag, den nordiske tanke ved visse lejligheder har lidt, og de skår i opbygningen af et nordisk samarbejde, som af og til er sket. Det glædelige er imidlertid, at trods disse nederlag for det nordiske samarbejde har man kunnet konstatere en sej vilje til og også en stilfærdig gennemslagskraft af det nordiske sammenhold, som har manifesteret sig på en lang række områder, der for os alle præger vor daglige tilværelse.

De dramatiske nederlag for det nordiske samarbejde, jeg tænker på, er jo for det første, at vi blev nødt til at opgive tanken om at få en nordisk forsvarsunion, og hvor den omstændighed, at dette ikke blev muligt, vel udløste en stærk skuffelse, men samtidig fremkaldte den vilje til på anden måde at sikre det nordiske samarbejde, som lå bag oprettelsen af Nordisk Råd. På tilsvarende måde oplevede vi en stor skuffelse for nordisk sammenhold, da det viste sig, at planerne om en nordisk toldunion blev indhentet af den europæiske udvikling og efterlod i nordisk henseende en usikkerhed om samarbejdets vilkår og muligheder fremover, en usikkerhed, som jeg mener er blevet meget væsentligt reduceret ved det forslag til samarbejdsaftale, som man nu er enedes

om mellem de nordiske lande, og som vi altså har til behandling her.

Det er blevet sagt om denne aftale, at den er en programmerklæring. Kritikerne har over for den anført, at den ikke, således som det var ønsket i det oprindelige forslag fra forslagsstillernes side, indeholder en kodificering i traktatform af det nordiske samarbejde, som allerede praktiseres, og at den heller ikke optrækker nye linjer eller stiller konkrete forslag, fastsætter konkrete forpligtelser i det nordiske samarbejde. Det er rigtigt. Det er rigtigt, at der ikke er tale om en sådan fastlæggelse i traktatform af det nordiske samarbejde, vi allerede har. Jeg tvivler imidlertid om, at det er nødvendigt, sådan som de oprindelige forslagsstillere motiverede det, at fastlægge det nordiske samarbejde i en omfattende traktat.

Man anførte fra forslagsstillernes side i Nordisk Råd, at det ville være betydningsfuldt i det europæiske samarbejde, vi stod over for at videreudvikle, om vi havde fastlagt det nordiske samarbejde i en traktatmæssig form, åbenbart ud fra den forestilling, at så var det urørligt i dette fremtidige europæiske samarbejde. Jeg tror ikke på, at det, selv om vi havde båret os ad på den måde, ville have skabt nogen sikkerhed for opretholdelsen af det nordiske samarbejde, og jeg tror heller ikke på, at det ville have gjort noget synderligt indtryk på de lande, vi skal forhandle med om udformningen af det europæiske samarbejde. Det hænger sammen med, at jeg finder, at grundlaget for det nordiske samarbejde er noget helt andet end en traktats ordlyd og en traktats formelle bindinger.

Det er også rigtigt, at der ikke i traktaten er optrukket nye linjer for det nordiske samarbejde, og det er ganske naturligt, fordi vi i forvejen tilstræber et nordisk samarbejde på praktisk taget alle livets områder. Det gælder i social henseende, det gælder i økonomisk henseende, det gælder i kulturel henseende, det gælder i retlig henseende, det gælder med hensyn til trafikken o. s. v. Hvordan skulle man kunne finde noget nyt og sensationelt at sætte ind i traktaten, når vi i forvejen på alle disse områder forsøger på at opbygge et samarbejde?

Der er et par enkelte områder, hvor vi ikke har et sådant samarbejde; det gælder